

G€ld

Hoe kom je er aan? Wat doe je er mee? Wat als je te weinig hebt?

Alles over Geld

- Departement Onderwijs
www.studietoelagen.be
- Schulden
www.eerstehulpbijschulden.be
- Verbruikersateljee
www.verbruikersateljee.be
- Awel, luistert naar kinderen en jongeren
tel. 102 of www.awel.be

DE AMBRASSADE
bureau voor jonge zaken

Geld

Hoe kom je er aan? Wat doe je er mee? Wat als je te weinig hebt?

Geld **uitgeven** is veel gemakkelijker dan geld **verdienen**. Dus moet je met geld zeer **bewust** omspringen:
hoe kan je **(extra) centen** verdienen en vooral, hoe ga je **slim** met geld om. Eén regel is duidelijk: zorg altijd dat je **schulden** vermijdt!

Moeten je ouders je alles geven wat je wil?

Je ouders moeten tot je achttien jaar of tot je klaar bent met studeren voor jou zorgen. Onderhoudsplicht heet dat. Dat wil zeggen dat ze moeten betalen voor je studies, je opvoeding en je dagelijks onderhoud. Je ouders doen dat met kindergeld dat ze krijgen en het loon dat ze verdienen. Hebben ze een beperkt inkomen, dan kunnen ze in aanmerking komen voor een studietoelage om je studies te financieren. Alle informatie daarover vind je in onze aparte folder 'Studietoelagen'.

Is zakgeld geven een plicht?

Zakgeld is geen wettelijk recht. Dat betekent dat er dus ook geen regels of verplichtingen over bestaan. Je ouders moeten je wel zo opvoeden dat je op een normale manier kan deelnemen aan het sociale leven. Dat kost uiteraard wel wat geld. De meeste ouders geven hun kinderen zakgeld, zodat ze dat naar eigen zin kunnen uitgeven. Hoeveel je krijgt hangt af van je leeftijd en de mogelijkheden van je ouders. Het voordeel van zakgeld krijgen is dat je zelf ook leert om de waarde van geld in te schatten. Je leert op jonge leeftijd hoe je met geld omgaat en hoeveel je ergens aan besteedt.

Hoe maak je afspraken over zakgeld?

Onderhandelen over zakgeld is normaal, dat doet elke ouder en elke jongere. Heb je echt discussies over het bedrag, maak dan een tijdelijke afspraak. Leg samen met je ouders een wekelijks bedrag vast en bespreek dat na bijvoorbeeld een jaar. Heb je voldoende? Kan je bepaalde dingen niet kopen? Wat heb je meer nodig?

Moet je zelf kleren kopen met je zakgeld?

Veel discussies over zakgeld gaan eigenlijk over wat je er mee moet doen. Na enkele jaren kan je met je ouders afspreken dat je naast je zakgeld (of in combinatie met je zakgeld) ook een budget krijgt om kleding te kopen. Zo krijg je meer vrijheid om zelf keuzes te maken, om te beslissen wanneer jij welke jas wil kopen. Meer vrijheid is fijn, maar je zal ook verantwoordelijkheid krijgen. Met andere woorden: op is op en dan zal je niet nog extra krijgen van je ouders.

Je bankrekening op hol: hoe vermijd je dat?

Eén gouden regel als het over geld gaat: je mag niet meer uitgeven dan je inkomen. Heel eenvoudig, en toch slagen heel veel mensen er niet in. Heb je last van een lege bankrekening? Schrijf eens drie maanden al je inkomsten en uitgaven op. Zo ben je veel bewuster van je budget. Op basis van die sommen bekijk je hoe je meer kan verdienen (een extra job?) of minder kan uitgeven (wat heb je echt nodig, wat kan wachten?).

Woon je pas alleen, dan weet je dat de kosten echt de pan kunnen uitswingen (huur, eten, verwarming, kledij...). Een eenvoudige tip: verdeel je maandelijkse inkomsten in vier. Zo weet je wat je per week mag uitgeven, en heb je bij elk begin van de week een nieuwe start. Laat je vaste uitgaven automatisch overschrijven bij de bank, dan heb je daar al geen zorgen meer over.

Is een studentenjob een goed idee?

Heel veel jongeren kiezen voor een studentenjob, in de vakantie of in de weekends, om wat extra centen te verdienen. Natuurlijk is dat een goed idee! Let wel op dat je alle regels goed volgt en dat je een duidelijk contract hebt om achteraf problemen te vermijden. Alle informatie daarover vind je in onze aparte folder 'Student @ work'. Ben je nog geen 16 jaar? Dan kan je aan bureaus en familie voorstellen om klusjes te doen tegen betaling: zoals de auto wassen of babysitten.

Krijg je onderhoudsgeld als je ouders scheiden?

Bij een scheiding betaalt de ene ouder aan de andere onderhoudsgeld. Dat geld is bedoeld om jouw opvoeding en studies te kunnen betalen, maar wordt uitbetaald tussen de ouders. Jij krijgt die som dus niet in handen.

“Als je een factuur niet op tijd betaalt, krijg je extra kosten of interesten aangerekend. Dat kan snel oplopen”

Welke financiële tips onthoud je best?

- Geef niet meer uit, dan je hebt.
- Ga niet onder nul met je bankkaart.
- Leen geen geld bij vrienden of familie, zo vermijd je ruzies.
- Reageer niet op 'snel rijk'-advertenties. Meestal zijn die niet betrouwbaar.
- Koop niet op krediet. Interesten zijn verschrikkelijk duur!

Op welke manier houd je je uitgaven onder controle?

- Sta je voor een grote aankoop? Maak dan een complete en eerlijke berekening: niet enkel de aankoopprijs van je scooter, maar ook de verzekering, brandstof en onderhoud. Een smartphone kopen, betekent ook dat je belkosten en roaming duurder zullen worden.
- Maak zo veel mogelijk gebruik van de kortingen met je leerlingen- of studentenkaart. Dat levert meer op dan je vermoedt.
- Moet je altijd de allernieuwste snuffjes hebben? Een jaar later kost datzelfde toestel een pak minder.
- Rijlessen, een fiets, of een mp3-speler kosten veel geld. Neem vooraf eventjes de tijd om prijzen te vergelijken. Dat loont!
- Bankkaarten zijn handig en veilig. Dat klopt, maar vermijd om op je rekening onder nul te zakken. Dat kost verschrikkelijk veel geld aan interesten. Je kan in de bank vragen om je kaart te blokkeren op nul. Zo geef je geen geld uit dat je niet hebt.

Moet je kostgeld betalen aan je ouders?

Woon je nog thuis en ben je ondertussen aan het werk? Dan is kostgeld een faire betaling aan je ouders. Let op, dat is niet verplicht en het gaat om een afspraak tussen jou en je ouders. De som die je aan je ouders betaalt, bepalen jullie in onderling overleg en is een vergoeding voor de kosten van woning, huur, elektriciteit, gebruik van de wagen, voeding enzovoort. Maak samen een rekening van wat jij kost aan je ouders en zo kom je wel tot een redelijk bedrag. Niemand betaalt graag kostgeld, maar iedereen is het er wel over eens dat het altijd veel voordeliger uitkomt dan onmiddellijk alleen te gaan wonen. Het leert je ook om je eerste loon te budgetteren.

Kan jij een kredietkaart aanvragen?

Om een kredietkaart aan te vragen moet je 18 jaar zijn. Soms moet je bewijzen dat je een inkomen hebt. Er bestaan verschillende kaarten zoals Visa, American Express, Eurocard. Je gebruikt ze om te betalen in sommige winkels, restaurants, in het buitenland of bij aankopen via het internet. Je tikt een code in of je tekent een bonnetje af. Bij betalingen via het internet geef je het nummer van je kaart door. Eén keer per maand worden alle uitgaven van je kredietkaart opgeteld en van je bankrekening gehaald.

Kopen op krediet is niet zonder gevaren. Schulden zijn snel gemaakt: je kan immers geld uitgeven dat je eigenlijk niet hebt! Opletten dus!

Wanneer betaal je belastingen?

Als je gaat werken krijg je van je werkgever een loon. Op je loonfiche staat een brutoloon vermeld. Dat is het bedrag dat je werkgever je verschuldigd is voor de job die je doet. Van dat brutoloon houdt de werkgever de sociale bijdrage en belastingen (bedrijfsvoorheffing) af. Zo kom je tot het nettoloon dat je maandelijks uitbetaald krijgt. Elk jaar moet je een belastingsaangifte invullen. Aan de hand van loonfiches bereken je dan of je voldoende belastingen hebt betaald in de loop van het jaar. Je berekent ook mogelijke belastingsvoordelen. Zo kom je jaarlijks tot een bedrag dat je moet bijbetalen of dat je zal terugkrijgen.

Waarom moet je schulden vermijden?

Schulden heb je niet alleen bij de bank. Sommige mensen hebben schulden bij vrienden of familie of omdat ze hun rekeningen niet tijdig betalen. Vaak voorkomende schulden zijn wanbetalingen van een gsm-factuur, energiefactuur, waterfactuur, ziekenhuisfactuur, verzekering, belastingen.

Als je een factuur niet op tijd betaalt, krijg je extra kosten of interesten aangerekend. Die lopen snel op en blijven erbij komen tot je je schuld én deze kosten hebt betaald! Kijk dus goed op de factuur tot wanneer je tijd hebt om te betalen.

Wat doe je als je schulden hebt?

Leen geen geld om schulden of een krediet of een andere lening af te betalen. Dat maakt je probleem enkel maar erger. Het is heel belangrijk dat je snel reageert als je je geldzaken niet meer op orde hebt en je je facturen niet op tijd kan betalen. Blijf niet bij de pakken zitten, schaam je niet en vraag hulp. Zo kunnen je schulden veel sneller opgelost worden!

Als je zelf de touwtjes in handen wil nemen, bel naar de persoon of organisatie waar je schulden hebt. Leg je probleem uit. Vraag of je de rekening in kleinere stukken mag betalen in plaats van in één keer.

Zit je echt in de problemen vraag dan hulp aan je ouders als dat kan. Zoek samen met de bank een oplossing die haalbaar is, en stap naar het OCMW in je buurt als je schuldbemiddeling nodig hebt. Samen kan je dan een afbetalingsplan opstellen.

Hoe kan je betaalbaar alleen gaan wonen, of gaan samenwonen?

Alleen gaan wonen of samen gaan wonen met je lief is een belangrijke stap in je leven! Op naar zelfstandigheid. In onze aparte folder 'Alleen gaan wonen of op kot gaan' vind je heel wat praktische informatie. Uiteraard heb je bij die eerste stap geen geld op overschot. Ga eens kijken in de Kringwinkel voor leuke creatieve meubelen, zoek wat rond op websites en vraag aan je vrienden en familie of ze nog bruikbare spullen hebben staan. Al eens gedacht aan samen met enkele vrienden een huis gaan huren?

Heb je recht op je kindergeld als je verhuist?

Ouders krijgen kinderbijslag om een deel van de kosten van de kinderen te betalen. Het is dus een bijdrage voor de ouders met een of meerdere kinderen. Ga je op kot (en blijft je domicilie thuis) dan behouden je ouders het kindergeld. Verhuis je en ga je op eigen benen staan, dan stopt de uitbetaling van de kinderbijslag.

Wanneer heb je recht op een leefloon?

Als je meerderjarig bent en je kan aantonen dat je geen enkele andere bron van inkomsten hebt, kan je een leefloon krijgen (als alle voorwaarden correct zijn). Je vindt alle informatie hierover in onze aparte folder 'Leefloon'.

JONGERENGIDS.BE

ZOEK HET ZELF

Jongerengids.be is de snelste weg naar alle informatie voor jongeren. Je vindt er een antwoord op al je vragen.

Stap eens binnen bij het JIP!

In een Jongereninformatiepunt in je buurt kan je informatie opzoeken in folders of op het internet, maar je kan er ook terecht voor een gesprek. De JIP-medewerkers helpen je met je vragen en zoeken samen een oplossing voor je probleem. Binnenstappen in een JIP is helemaal gratis.

Op zoek naar het JIP in je buurt?

→ www.jips.be

